

The background of the cover is a photograph of an industrial facility. On the left, a large, white, spherical storage tank is supported by a metal frame. To its right is a tall, slender metal tower with a staircase and a platform at the top. The sky is overcast with grey clouds. The text is overlaid on the image in white and black.

Instytut Nauk Pedagogicznych
Uniwersytetu Opolskiego
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników
Przemysłu Chemicznego
Oddział w Kędzierzynie-Koźlu
Towarzystwo Ziemi Kozielskiej

**60 lat
ZAK S.A.**

**Zakład – ludzie – miasto
Fakty i wspomnienia**

pod redakcją naukową
Edwarda Nycza, Stanisława Senfta

Opole–Kędzierzyn-Koźle 2009

Instytut Nauk Pedagogicznych
Uniwersytetu Opolskiego
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników
Przemysłu Chemicznego
Oddział w Kędzierzynie-Koźlu
Towarzystwo Ziemi Kozielskiej

Zakład – ludzie – miasto
Fakty i wspomnienia
60 lat ZAK S.A.

pod redakcją naukową
Edwarda Nycza, Stanisława Senfta

Opole–Kędzierzyn-Koźle 2009

Spis treści

Słowo wstępne (Krzysztof Jajosiniński) 9

Część I

Zakład – ludzie – miasto

Historyczne uwarunkowania i perspektywy współpracy

Wstęp (Edward Nycz, Stanisław Senft)	13
Bogdan Ci ma ł a, <i>Inwestycja Interessengemeinschaft Farbenindustrie w Kędzierzynie jako przykład powiązań wielkiego kapitału z organami państwa niemieckiego</i>	17
Stanisław S e n f t, <i>Początki Zakładów Azotowych w Kędzierzynie po II wojnie światowej</i>	27
Edward N y c z, <i>„Narodziny miasta” – fotografia socjokulturowa dawnego Kędzierzyna z fabryką w tle</i>	41
Zbigniew Ś l ę z a k, <i>60 lat Kędzierzyńskiej Fabryki Urodzaju</i>	88
Paulina N y c z, <i>Wizerunek Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A. w oczach lokalnych liderów opinii</i>	101
Alicja G ó r s k a, <i>Wykorzystanie radia w komunikacji wewnętrznej Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A.</i>	113
Andrzej H y n e k, <i>Obraz Zakładów w soczewce „Trybuny Kędzierzyńskich Azotów”</i>	116
Tadeusz P ł ó c i e n n i k, Bogusław R o g o w s k i, <i>Zakład, miasto, ludzie – w kadrze sześćdziesięciolecia</i>	120
Izabela Maria T u r z a, Sylwia K u b i n a - M y k y t y n, <i>60 lat ZAK – siła symbiozy z miastem</i>	155
Izabela Maria T u r z a, Sylwia K u b i n a - M y k y t y n, <i>Diamentowy jubileusz Zakładów Azotowych „Kędzierzyn”</i>	158
Autorzy części I	161

Część II

60 wspomnień na 60-lecie

Zakładów Azotowych „Kędzierzyn”

Zamiast wstępu (Zbigniew Ślęzak)	165
Od Zespołu Redakcyjnego	166
Bronisław B e d y Ń s k i, <i>Zakład Produkcji Amoniak – lata siedemdziesiąte XX w.</i>	169

Wojciech B u l a n d a, <i>Jak meteor</i>	172
Lech C i e m i e c k i, <i>Moje wspomnienia z pracy w ZAK</i>	175
Stanisław C z a r n y, <i>Mocznik – moja droga zawodowa</i>	177
Zygmunt C z y p e k, <i>Ważne lata pracy w Zakładach Azotowych „Kędzierzyn”</i>	179
Mieczysław D r o z d, <i>Energetyka w ZAK</i>	181
Fryderyk F i l u s z, <i>Moje zmagania z kwasem azotowym</i>	182
Władysław F i s c h e r, <i>Początki działalności Biura Projektów</i>	185
Edward F r a n c z a k, <i>Kilka wspomnień z Zakładu Organiki</i>	187
Hubert F u r g o ł, <i>Udział projektantów w rozwoju Zakładów Azotowych „Kędzierzyn”</i>	189
Władysław G a w l i Ń s k i, <i>Fazy muszą być zgodne...</i>	192
Grzegorz G a w o r, <i>Trzy wspomnienia z wczesnych lat sześćdziesiątych</i>	195
Andrzej G ó r a, <i>Nawozy z powietrza</i>	197
Marian G ó r n y, <i>Realia tamtych czasów</i>	201
Czesław G ó r s k i, <i>Jubileuszowa chwila wspomnień</i>	206
Adam G u r g u l, <i>Trudne początki lat osiemdziesiątych</i>	210
Mieczysław H a b u d a, <i>Echa dawnych dni</i>	214
Jerzy H a j d u k, <i>Wspomnienia i refleksje</i>	218
Lubomir H o r y l, <i>O działalności Zakładu Badawczego w ZAK</i>	221
Andrzej H y n e k, <i>Dla człowieka i społeczności odpowiedzialne „Azoty”</i>	224
Edward J a n k o w i a k, <i>Od saletrzaku 20,5% N do Salmagu</i>	225
Krystyna i Jerzy J e l l i n e k, <i>„Azoty”, praca i żagle</i>	231
Stanisław J e m i o ł a, <i>Kasa Zapomogowo-Pożyczkowa – zastużona dla załogi</i>	233
Józef J e n d r z e j, <i>Z osobistych zapisków</i>	235
Łukasz K a l e c i Ń s k i, <i>Jak to z katalizatorem dla „OXO” było – czyli i strasznie i śmiesznie. Inwestycja OXO a stan wojenny</i>	237
Stanisław K o c i e r z, <i>Wspomnienia</i>	241
Stanisław K o l a n e k, <i>„Azoty” dawniej i dzisiaj</i>	244
Zygmunt K o n o w a l s k i, <i>Przeznaczenie czy dobrowolny wybór?</i>	246
Włodzimierz K o t o w s k i, <i>Przykład owocnej sąsiedzkiej współpracy</i>	247
Jerzy K o w a l i k, <i>Historia pewnej instalacji</i>	249
Henryk K o w a l s k i, <i>Wkład ZBA w rozwój bezwodnika ftalowego</i>	253
Franciszek K r e t, <i>Kilka słów o zaopatrzeniu i zbycie</i>	255

Sławomir K r u p a, <i>Wspomnienia z pola walki o niezawodność dostaw energii dla ZAK</i>	257
Zdzisław K r u p a, <i>Retrospektywny obraz pracy zawodowej w ZAK</i>	261
Tadeusz K r z y w d a, <i>Wspomnienia z pracy w ZA „Kędzierzyn” w latach 1962–1976</i>	264
Ignacy K u l a, <i>Nasze zmagania z pompami wody odrzańskiej</i>	268
Zdzisław Ł y s o ń, <i>Dziesięć pięknych i trudnych lat w Kędzierzynie</i>	271
Andrzej M a ń k o w s k i, <i>Wspomnienia i refleksje</i>	286
Adam M a r c z a k, <i>Kilka słów o pracownikach ZAK</i>	291
Arkadiusz M i l l e r, <i>Moja praca w ZA „Kędzierzyn”. Kilka wspomnień długoletniego pracownika</i>	294
Marian M i ł k o w s k i, <i>Kędzierzyńskie „Azoty” i woda</i>	300
Henryk N a w r o t, <i>Moja przygoda z amoniakiem</i>	305
Józef O b ł ó j, <i>Wspomnienia z pracy w Zakładach Azotowych „Kędzierzyn”</i>	312
Władysław P e t r u c, <i>Moje wspomnienia z pracy w ZA „Kędzierzyn”</i>	315
Tadeusz P ł ó c i e n n i k, <i>Po „czterdzieście” – „Trybuna Kędzierzyńskich Azotów”</i>	317
Wojciech P o ł u l i c h, <i>41 lat pracy w „Azotach”</i>	323
Jan P t a s i e w i c z, <i>Moje spotkanie z chemią</i>	325
Zdzisława R e t e r s k a, <i>Jak rozpoczęła się nasza syberyjska przygoda</i>	327
Jan Aleksander S a g a n, <i>„Azoty” i ja</i>	330
Ryszard S n e l l a, <i>Moje doświadczenia z ZAK</i>	333
Klaus S w o b o d a, <i>Garść wspomnień</i>	334
Zdzisław S z a w ł o w s k i, <i>Wspomnienia ciągle żywe</i>	339
Jan S z k a r a d e k, <i>Mój romans z „Azotami”</i>	342
Zbigniew S z o p a, <i>Dawnych wspomnień czar</i>	346
Zbigniew Ś l ę z a k, <i>Trudny rozruch „maleinki” (1973)</i>	353
Edmund T a r a n o w s k i, <i>Ludzie to największa wartość ZA „Kędzierzyn”</i>	356
Władysław T u m a n, <i>Zostały wspomnienia</i>	361
Tadeusz W ą s a ł a, <i>Wspomnienia z pracy w Zakładzie Amoniak w ZA „Kędzierzyn”</i>	364
Jerzy W o y c i k i e w i c z, <i>Niektóre ciekawe zdarzenia w pracy w ZAK</i>	367
Stefan W ó j t o w i c z, <i>Moje wspomnienia z „Azotów”</i>	369
Marian M a r t i s z k o, <i>Moja przygoda z chemią</i>	372